

Токтомаматов Алмазбек Даткабекович
педагогика илимдеринин кандидаты
Кыргыз билим берүү академиясы

САБАКТЫН МАКСАТТАРЫ, БААЛОО ЖАНА КОМПЕТЕНТТҮҮЛҮК

Токтомаматов Алмазбек Даткабекович
кандидат педагогических наук
Кыргызская академия образования

ЦЕЛИ УРОКА, ОЦЕНИВАНИЕ И КОМПЕТЕНТНОСТЬ

Toktomametov Almazbek Datkabekovich
Candidate of Pedagogical Sciences
Kyrgyz Academy of Education

LESSON OBJECTIVE, ASSESSMENT AND COMPETENCE

Аннотация: Макалада учурда окутууда өзгөчө көңүл бурулуп жаткан сабактын максаттарын аныктоо, окуучулардын окуудагы жетишкендиктерин баалоо, негизги жана предметтик компетенттүүлүктөрдү калыптандыруу, тилдик предметтердеги негизги жана предметтик компетенттүүлүктөрдүн ортосундагы айрым дал келбөөчүлүктөр маселелери талкууга алынат. Ошондой эле анда сабактын максаттарын жаңыча аныктоого карата талаптар, окуучулардын жетишкендиктерин практикада баалоонун түрлөрү, калыптандыруучу баалоонун техникаларын практикада пайдалануу, баиталгыч мектептеги баалоонун өзгөчөлүктөрү, компетенттүүлүктөрдү калыптандырууга карата талаптар, сабактын план-конспектинин формасы сунушталат.

Аннотация: В статье обсуждаются вопросы определения целей уроков, оценивания образовательных достижений учащихся, формирования ключевых и предметных компетентностей, которые являются очень актуальными в последнее время, и некоторые несоответствия между ключевыми и

предметными компетентностями в языковых предметах. А также предлагаются требования по определению целей уроков по-новому, виды оценивания образовательных достижений учащихся, использование техники формативного оценивания на практике, особенности оценивания в начальной школе, требования к формированию компетентностей, форма плана-конспекта урока.

Annotation: The article discusses the issues of determining the objectives of the lessons, assessing the educational achievements of students, the formation of key and subject competencies that are very relevant in recent times, and some inconsistencies between the key and subject competences in language subjects. Also proposed the requirements for defining the goals of lessons in a new way, kinds of assessment of educational achievements of students, use of technique of formative evaluation in practice, features of assessment in primary school, requirements for the formation of competencies, form of the lesson plan.

Түйүндүү түшүнүктөр: сабактын максаты, окуучулардын жетишкендиктерин баалоо, калыптандыруучу баалоонун техни-

калары, билим берүү стандарттары, негизги компетенттүүлүк, предметтик компетенттүүлүк, SMART критерийлери, баа белги, сабактын план-конспекти.

Ключевые слова: цель урока, оценивание достижения учащихся, техники формативного оценивания, образовательные стандарты, ключевые компетентности, предметные компетентности, SMART критерии, отметка, план-конспект урока.

Key words: lesson objectives, assessment student achievement, formative assessment techniques, educational standards, key competencies, subject competencies, SMART criteria, mark, abstract-lesson plan.

Учурда эмнеге өзгөчө көңүл бурулууда?

Бүгүнкү күндө окутуу методикасында сабактын максаттарын жаңыча аныктоого, окуучулардын жетишкендиктерин баалоого, негизги жана предметтик компетенттүүлүктөрдү калыптандырууга, окутуунун заманбап технологияларына (бул тууралуу өзүнчө макалада сөз болмокчу) өзгөчө көңүл бурулууда. Эмне үчүн бүтүндөй сабак процессинен ушул маселелер өзгөчө маанилүү болууда?

Кийинки кезде республика боюнча башталгыч класстардын мугалимдери, окуу бөлүмүнүн башчылары, райондук билим берүү борборлорунун адистери калыптандыруучу (формативдик, класс ичиндеги) баалоо (10 күндүк тренинг, Дүйнөлүк Банктын каражаты), башталгыч класстардын окуучуларынын окуу көндүмдөрүн калыптандыруу (5+3 күндүк тренинг, Эл аралык кызматташуу боюнча АКШ агенттигинин каражаты) [6], билим берүү (жалпы билим берүүнүн мамлекеттик стандарты жана предметтик стандарттар) стандарттары менен иштөө боюнча (9 күндүк тренинг, Дүйнөлүк Банктын каражаты) узак мөөнөтүү тренингдерден өтүшүүдө. Булардын ичинен калыптандыруучу баалоо боюнча тренингдердин мөөнөтү аяктаган болсо (буга чейин USAID «Сапаттуу билим»

долбоору боюнча да ушундай окуулар өткөн) [7], калган эки темадагы тренингдер учурда республика боюнча үзүрлүү өтүүдө.

Бул тренингдердин баарында негизги көңүл сабактардын максаттарын так аныктоого, окуучулардын жетишкендиктерин талапка ылайык, жаңыча баалоого, негизги жана предметтик компетенттүүлүктөрдү калыптандырууга бурулууда.

Сабактын максаты кандай болушу керек?

Учурда сабактын максаты үч багытта коюлууда:

1. билим берүүчүлүк;
2. тарбиялоочулук;
3. өстүрүүчүлүк.

Болжолдуу түрдө көпчүлүк учурда төмөнкүгө окшош максаттар коюлат:

1. Окуучуларга теманы түшүндүрүү;
2. Окуучуларды Мекенди сүйүүгө ж.б. тарбиялоо;
3. Окуучулардын тема боюнча түшүнүгүн өркүндөтүү.

Бирок, бул максаттардын ишке ашкандыгын, б.а. окуучулардын «теманы түшүнгөнүн», «Мекенди ж.б. сүйүүгө тарбияланып калганын» же «тема боюнча түшүнүгү өркүндөгөнүн» кантип билүүгө болот? Буларды билүүгө да, ченөөгө да мүмкүн эмес.

Сабактын максаттарын жаңыча аныктоо үчүн аларга карата бир нече талаптар коюлат:

1. Сабактын максаты баланын позициясынан коюлушу, ал окуучулар менен талкууланышы (зарылчылык болсо, түзөтүүлөрдүн киргизилиши жана көрүнөө жерге жазылып коюлушу) керек.
2. Сабактын максаты ченеле турган болушу шарт.
3. Сабактын максаты SMART критерийлерин эске алуу менен аныкталышы зарыл.

Мугалимдин позициясынан коюлган сабактын максаты менен баланын позициясынан коюлган максаттын айырмачылыгы эм-

неде деген суроонун жаралышы мыйзам ченемдүү көрүнүш. Баланын позициясынан коюлган максат балага жакын болуп, аны ишмердикке тартып турат, анткени бул максат ошол баланыкы, ага тиешелүү. КР Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан кабыл алынган мугалимдерди аттестациялоо боюнча материалга ылайык, максат баланын позициясынан коюлса 1 балл, ага кошумча анын критерийлери, индикаторлору болуп, балдар менен талкууланса 2 балл, булардан сырткары, сабактын башталышында окуучулар менен талкууланып, ондоп-түзөтүүлөр киргизилсе жана аларга жетүү даражасы талданса 3 балл берилет [4].

Сабактын максатынын ченеле турган болушу анын натыйжаларын баалоого жардам берет. Маселен, «тиешелүү материал боюнча баланын түшүнүгүн өркүндөтүү» деген максатты кантип баалоого болот? Ал канча өркүндөдү? Же болбосо «жакшыртуу», «өстүрүү», «өнүктүрүү», «көбөйтүү», «тарбиялоо» деген сыяктуу этиштер колдонулган максаттарды баалоо, ченөө деги эле мүмкүн эмес. Демек, ченелбей турган максаттар коюлган сабактарды баалоо кыйынчылыкты туудурат, андыктан сабактын максатын аныктоодо аларды колдонбоо керек.

Балдардын иш-аракети көрүнүп турган жана ченелүүчү төмөнкүдөй этиштерди колдонуу максатка ылайык болот: «санап берет», «атайт», «аныктама берет», «түшүндүрөт», «көрсөтүп берет», «мисал келтирет», «өз сөзү менен айтып берет», «кайра баяндайт», «чечмелейт», «санап көрсөтөт», «тандайт алат», «көрсөтөт», «өзгөртүп түзөт», «пландаштырат», «топторго бөлөт», «классификациялайт», «айырмалайт», «салыштырат», «тандайт», «байланыштырат», «схема түзөт», «жалпылайт», «пландаштырат», «иштеп чыгат», «далилдеп бере алат», «өлчөйт», «негиздейт», «баа берет» ж.б. Анткени бул этиштер ченелет, демек бааланат.

Максат тууралуу сөз кылып жатканда, кошумча түрдө өкмөттүк эмес уюмдардын ушул багыттагы ишмердиги тууралуу кыскача айта кетким келип турат.

Өкмөттүк эмес уюмдар «максат – акыркы натыйжа» деп алышат да, ал SMART критерийлерин колдонуу менен кыска жана так коюлат. Мында максат (жете турган натыйжа) да, аткарылуучу иштердин тизмеси да, ага каралган каражат да, убакыт да так көрсөтүлөт жана өкмөттүк эмес уюмдун кызматкерлери үчүн алар түшүнүктүү жана аны аткарбай калуунун кесепетин жакшы билишет. Ошондуктан өкмөттүк эмес уюмдар милдеттерин убагында, так аткарышат жана кызматкерлердин баары анын аткарылышына кызыкдар. Эгерде андай болбосо, алар кийинки грантты албай калышат. Ал эми бюджеттик мекемелерде, мугалимдер арасында ишин так аткарбаса да, абдан мыкты аткарса да, ошол эле айлыгын алат. Бул көп учурда мугалимдердин ишке болгон мамилесин солгундатууда. Ошондуктан, акыркы кезде окуудан өткөн мугалимдер да алган билимдерин практикада жогорку деңгээлде ишке ашырууга анча кызыкдар болбой, мурдагыдай эле максат койгон учурлар көп кездешет.

Эми SMART критерийлерге келе турган болсок, ал англис тилинен «акылдуу» деп которулат:

S (Specific) – конкреттүү, спецификалуу;
M (Measurable) – ченеле, өлчөнө турган;
A (Affordable) – жетишиле, ишке ашырыла турган;

R (Realistic) – реалдуу, натыйжага багытталган;

T (Time-bound) – убактысы аныкталган [5, 1.8 таркатма материалы].

Бул ушул критерийлер менен максат койгон адам жана анын максаты «акылдуу болот» дегенди билдирет эмеспи. Чынында да максатты ушундай коюу кайсы гана иште болбосун ийгиликке, мыкты натыйжаларга жетүүнүн негизи болуп саналат.

Максат менен баалоонун жана сабактын жүрүшүнүн байланышы

Баалоо чен-өлчөм менен байланыштуу, б.а. баалай турган нерсе ченеле турган болушу шарт, ченелбей тургандын баары, анын ичинде максат да бааланбайт. Жогоруда белгилегендей, бир нерсенин «өркүндөгөнүн», «өскөнүн», «жакшырганын» кантип ченөөгө же баалоого болот? Албетте, болбойт.

Демек, максаттар так, ченеле турган болуп, сабак менен тыгыз байланышта ишке ашат, б.а. сабакты, анын мазмунун толук ачып бериши керек. Максаттар сабактын мазмунунан аз да, көп да болбошу керек. Сабакта колдонулган көнүгүүлөр, ишмердиктер, ыкмалар максат менен байланышып турушу зарыл.

Окуучулардын жетишкендиктерин баалоонун 3 түрү (диагностикалык, калыптандыруучу, жыйынтыктоочу) болгондугуна карабастан, калыптандыруучу (формативдик, класс ичиндеги) баалоо боюнча гана атайын тренингдер бар, ал эми диагностикалык жана жыйынтыктоочу (суммативдик) баалоо боюнча атайын окутуулар жок. Диагностикалык баалоо баланын конкреттүү окуу предмети боюнча билиминин, билгичтигинин деңгээлин жана эмнеде кыйынчылыктар, кемчиликтер бар экендигин аныктаганга жардам берет, ал эми жыйынтыктоочу баалоо бир теманын, бөлүмдүн же чейректин, жарым жылдыктын аягында алынып, ал боюнча баа белги (отметка) коюлат, б.а. аларды өзгөртүп жиберүүгө болбойт. Маселен, текшерүү иш «3» деген баага жазылса, ага «2» же «4», «5» деген баа коюуга болбойт эмеспи. Ал эми калыптандыруучу баалоо кайсы бир учурда гана болбостон, ал дайыма жүрүп, калыптандыруучу баалоонун техникаларынын жардамы менен окуу процессин, балдардын материалды өздөштүрүү процессин такай көзөмөлдөп, ага түзөтүү киргизип турганга мүмкүнчүлүк болот. Мисалы, «светофор», «кол менен белги берүү»

ж.б. калыптандыруучу баалоонун техникалары аркылуу [7, 30-31-б.] балдар өтүлүп жаткан материалды канчалык өздөштүрүп жатканын билүүгө болот. Эгерде окуучулардын көпчүлүгү өтүлгөн материалга түшүнбөй жатса, андан ары сабакты ошол нукта уланта берүүгө болобу? Албетте, жок. Мында сабактын жүрүшүнө өзгөртүү киргизүүгө туура келет.

Ошондой эле калыптандыруучу баалоодо окуучуга өздөштүргөн билимин, жетишкендиктерин жакшыртканга, жогорулатканга мүмкүнчүлүк берилет, бул калыптандыруучу баалоонун негизги өзгөчөлүктөрүнүн бири болуп саналат. Мугалимдер «Жат жазуу же текшерүү иш калыптандыруучу баалообу же жыйынтыктоочу баалообу?» - деп көп сурашат. Мына ушул жерде калыптандыруучу баалоонун бул өзгөчөлүгү жат жазуунун же текшерүү иштин кандай баалоо экендигин аныктаганга жардам берет. Эгерде бул иштерден кийин баа дароо журналга коюлса, анда бул – жыйынтыктоочу баалоо, ал эми окуучуга баасын ондогонго, билим деңгээлин жогорулатканга, жакшыртканга мүмкүнчүлүк берилсе, анда бул – калыптандыруучу баалоо. Маселен, текшерүү иштен кийин катта кеткен жерлерди көрсөтүп, аларды окуучунун өзүнүн тапканына же үлгүнүн негизинде каталарды ондогонго же болбосо окуучулар бири-биринин ишин текшерип, андан кийин өз ишин караганга мүмкүнчүлүк берилсе, анда бул, албетте, калыптандыруучу баалоо болот. Диагностикалык жана жыйынтыктоочу баалоодо мындай мүмкүнчүлүк берилбейт.

Тренинг учурунда мугалимдер баалоо менен баа белги (отметка) коюуну чаташтырган учурлар көп кездешет. «Башталгыч класстарда 2-класстын 2-жарым жылына чейин балдардын окуудагы жетишкендиктери бааланбайт», - деп ырастаган учурлар кездешүүдө. Кыргыз Республикасында жалпы орто билим берүүнүн мамлекеттик стандартынын

69-пунктуна ылайык, «2-класстын 2-жарым жылына чейин окуучуга баа белги коюлбайт, бирок анын билими сапаттык жана сыпаттоо ыкмалары аркылуу бааланат» [1, 69-п.]. Демек, балдардын окуудагы жетишкендиктери сапаттык жана сыпаттоо ыкмалары аркылуу бааланат, бирок баа белги коюлбайт. «Бааланбайт» жана «баа белги коюлбайт» деген эки башка түшүнүк.

Деги компетенттүүлүк деген эмне?

Компетенттүүлүктөр, аларды калыптандыруу тууралуу кийинки кезде көп айтылып, жазылганы менен, ал эмне экендиги так ачылбай, ар ким ар башкача айтып, жазып келет. Учурда (2005-2010-жылдар) Кыргыз Республикасы билим берүүчүлүк багыттан компетенттүүлүк багытка өтүү үчүн 30 млн. АКШ долларын сарптап, куррикулумдарды даярдаганыбыз менен, учурда бул документтердин расмий вариантын эч жерден табууга болбойт. Демек, ошончо акча талаага чачылганбы деген суроо туулат.

Деги окуучулардын компетенттүүлүгү деген эмне жана аны кантип калыптандырууга болот? Алар билимдер, билгичтиктер, көндүмдөр түшүнүгүнөн эмнеси менен айырмаланат?

Дароо баса белгилеп кеткибиз келет: компетенттүүлүктүн негизин билимдер, билгичтиктер, көндүмдөр түзөт, аларсыз компетенттүүлүк калыптанбайт. «Компетенттүүлүк билимдердин, билгичтиктердин түрдүү элементтерин жана ишмердиктин ыктарын окуу, инсандык, кесиптик кырдаалда өз алдынча колдонуу боюнча адамдын жуурулушкан (интеграцияланган) жөндөмү» [1, 9-п.].

Окуучулардын компетенттүүлүктөрүн кантип калыптандыруу керек?

Учурда маалымат абдан көп, анын баарын окуучу канча аракет кылса да, өздөштүрүүгө мүмкүнчүлүгү болбойт. Ошондуктан окуучулардын компетенттүүлүгүн калыптандырууну үч багытта кароого болот. Биринчиси – окутуу процессинде баланын турмушуна

керектүү материалдарды гана берүү керек. Экинчиси – аны керектүү материалдарды кантип издеп табууга үйрөтүү зарыл. Үчүнчүсү – окуучуларды алган билимин турмушта пайдалана алгандай кылып окутуу.

Негизги жана предметтик компетенттүүлүктөр кайсылар?

Ченемдик укуктук документтерге ылайык, учурда компетенттүүлүктүн эки түрү бар: негизги компетенттүүлүктөр жана предметтик компетенттүүлүктөр. Негизги компетенттүүлүктөр КР Өкмөтүнүн 2014-жылдын 21-июлундагы №403 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасында жалпы орто билим берүүнүн мамлекеттик стандартында аныкталган, алар:

1. маалыматтык компетенттүүлүк;
2. социалдык-коммуникациялык компетенттүүлүк;
3. өз ишин уюштуруу жана көйгөйлөрдү чечүү компетенттүүлүгү.

Ал эми предметтик компетенттүүлүктөр өзгөчөлүктөрүнө жараша ар кайсы предметте ар башкача аныкталып келет. Маселен, тил боюнча окуу предметтерде үч предметтик компетенттүүлүк алынган:

1. тилдик;
2. кептик;
3. социомаданий [3, 8-б.].

Негизги компетенттүүлүктөр бардык предметтерден жогору туруп, бардык предметтер боюнча компетенттүүлүктөр биригип келип аларды калыптандыра турганын эске алсак, анда тилдик билим берүү чөйрөсүндөгү бир гана социомаданий предметтик компетенттүүлүгү бардык негизги компетенттүүлүктөрдөн алда канча кеңири түшүнүк болуп саналат. Урматтуу окурман, жогору жактагы 3 негизги компетенттүүлүктү карап көрөлү, алар: маалыматтык компетенттүүлүк, социалдык-коммуникациялык компетенттүүлүк, өз ишин уюштуруу жана көйгөйлөрдү чечүү компетенттүүлүгү. Булардын жанында социомаданий компетенттүүлүк тү-

шүнүгү алда канча кеңири. Маданият түшүнүгү 4 компоненттен туруп, бүтүндөй турмушубузду камтыйт. Демек, мындай шайкеш келбөө негизги компетенттүүлүктөрдү да, тил боюнча предметтик компетенттүүлүктөрдү да кайра кароону жана кеңири талкуулоону талап кылат.

Башталгыч класстардагы «Кыргыз тил» боюнча предметтик стандарттарды иштеп чыгууда биз жогоруда аталган үч предметтик компетенттүүлүктөн баш тартып, аларды башкача аныктадык. Мында башталгыч класстарда кыргыз тилден окутула турган материалдар эске алынды. Анткени, «предметтик компетенттүүлүк – негизги компетенттүүлүккө карата жекече компетенттүүлүк, ал билим берүү натыйжаларынын жыйындысы түрүндө өзүнчө предметтердин материалдары менен аныкталат» [1, 9-п.]. Башталгыч класстардагы «Кыргыз тил» предметинде өтүлүүчү материалдарды эске алуу менен, төмөнкүдөй предметтик компетенттүүлүктөр аныкталды:

1. Тыбыш жана тамга менен иштей алуу компетенттүүлүгү (ПК-1);
2. Окуй алуу компетенттүүлүгү (ПК-2)
3. Сөз байлыгы менен иштей алуу компетенттүүлүгү (ПК-3)
4. Сүйлөм, текст менен иштей алуу компетенттүүлүгү (ПК-4)
5. Аң-сезимдүү окуу, угуу жана адабий түшүнүктөр менен иштей алуу компетенттүүлүгү (К5) [2, 8-б.].

Албетте, бул аракет да кеңири талкууну талап кылат.

Белгилеп кетүүчү нерсе, жогоруда сөз болгон маселелердин баары жер-жерлердеги тренингдер учурунда мугалимдер менен кеңири талкууга алынып, окуу китептериндеги жөнөкөй жана жалпы суроо-тапшырмалар компетенттүүлүктү калыптандыруучу тап-

шырмаларга айландырылууда [5]. Бул иш-аракетти аталган тренингдердин өзгөчө пайдалуу жагы катары көрсөтүүгө болот. Маселен, жөн гана иш кагазынын үлгүсүн жаздырбастан, шаарда окуган студент эжесин (агасын ж.б.) келе жаткан майрамы менен куттуктап, куттуктоо баракча (открытка) жазуу жана аны почто менен жиберүү үчүн жөнөтүү дарегин так толтуруу; сабак даярдоо, үй тапшырмасын аткаруу үчүн столдун үстүңкү бети канча кв.см болгондо, балага ыңгайлуу болорун эсептеп чыгуу; долбоордук ишмердик үчүн Кыргызстандын Туусунун жаралуу тарыхын жана өзгөчөлүктөрүн далилдер менен көрсөтмөлүү айтып берүү ж.б.

Компетенттүүлүктөр окутуунун заманбап технологиялары аркылуу калыптанып, сабактын план-конспектинде көрсөтүлөт (№1 тиркемени кара). Окутуунун жаңы технологиялары тууралуу жогоруда белгилегендей, өзүнчө макалада сөз болмокчу, анткени ал тууралуу эки-үч сөз менен айтууга болбойт. Ал эми сабактын план-конспектине келе турган болсок, аны жазуу талабы, түзүмү, ага коюлуучу талаптар тууралуу бир да ченемдик укуктук документте жок. Ал турмуштук зарылдык менен жана ылайыктуу деген формада ар башкача жазылып келе жатат.

Төмөндө №1 тиркемеде сабактын план-конспектинин үлгүсү сунуш кылынмакчы. Ал Кыргыз билим берүү академиясынын Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү лабораториясында иштелип, талкууланууда. Бул үлгү альбомдук форматта болот, анда компетенттүүлүктөр жана баалоо өзүнчө пункттар менен берилди. Бул компетенттүүлүктөрдү калыптандырууга жана баалоого өзгөчө көңүл бурганга жардам бермекчи. Мугалимдер бул үлгүнү каалоосу боюнча өзгөртүп, толуктай алышат.

Окуу предмети:

Сабактын темасы:

Сабактын тиби жана формасы:

Колдонулуучу методдор жана ыкмалар:

Колдонулуучу каражаттар жана окуу жабдыктары:

Предмет аралык байланыш:

Негизги компетенттүүлүктөр:

1. Маалыматтык (НК1)
2. Социалдык-коммуникациялык (НК2)
3. Өз ишин уюштуруу жана көйгөйлөрдү чечүү (НК3)

Предметтик компетенттүүлүктөр:

1. Тыбыш жана тамга менен иштей алуу компетенттүүлүгү (ПК1)
2. Окуй алуу компетенттүүлүгү (ПК2)
3. Сөз байлыгы менен иштей алуу компетенттүүлүгү (ПК3)
4. Сүйлөм, текст менен иштей алуу компетенттүүлүгү (ПК4)
5. Аң-сезимдүү окуу, угуу жана адабий түшүнүктөр менен иштей алуу компетенттүүлүгү (ПК5)

Эскертүү: Бул негизги жана предметтик компетенттүүлүктөрдүн тизмеси алар мугалимдер үчүн жаңы болгондуктан, эске салып туруу максатында берилди. Бара-бара буларды алып коюуга болот.

№ Максаттар:

1. Билим берүүчүлүк:
2. Өнүктүрүүчүлүк:
3. Тарбия берүүчүлүк:

Сабактын жүрүшү:

№	Сабактын баскычтары (убактысы)	Мугалимдин ишмердиги	Окуучунун ишмердиги	Компет-р		Баалоо (калып. баалоо техн-ы), эскертүү
				Негизги (НК)	Предметтик (ПК)	
1	Уюштуруу:					
	1.1.Саламдашуу					
	1.2.Шыктандыруу					
2	Үй тапшырманы суроо					
3	Жаңы теманы түшүндүрүү					

КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫНЫН КАБАРЛАРЫ

4	Практикалык иш					
5	Бышыктоо					
6	Баалоо					
7	Тапшырма берүү					
8	Жыйынтыктоо					

Демек, окуучулардын компетенттүүлүктөрүн калыптандыруу сабактын максаттарын так аныктоо, окуучулардын окуудагы жетишкендиктерин баалоо жана окутуунун заманбап технологиялары менен тыгыз байланыштуу. Жогоруда белгилегендей, окутуунун заманбап технологиялары тууралуу өзүнчө макалада сөз болмокчу.

Адабияттар:

1. Кыргыз Республикасында жалпы орто билим берүүнүн мамлекеттик стандарты, КР Өкмөтүнүн 2014-жылдын 21-июлундагы №403 токтому менен бекитилген.
2. Башталгыч класстардагы Кыргыз тил жана окуу боюнча предметтик стандарт, КР Билим берүү жана илим министрлигинин 2016-жылдын 21-апрелиндеги коллегиясынын чечими менен бекиген.
3. Предметный стандарт по Русскому языку и чтению в 1-4 классах для общеобразовательных школ с русским языком обучения, КР Билим берүү жана илим министрлигинин 2016-жылдын 21-апрелиндеги коллегиясынын чечими менен бекиген.
4. Жалпы билим берүүчү мектептердин мугалимдерин аттестациялоонун материалдары. – Бишкек, 2016.
5. «Башталгыч мектеп үчүн билим берүү стандарттары» тренингинин материалдары. – Бишкек, 2016.
6. Башталгыч класстардын окуучуларынын окуу көндүмдөрүн жакшыртуу боюнча тренингдик материалдар. USAID «Бирге окуйбуз» долбоору. –Бишкек, 2014.
7. Башталгыч мектептеги баалоо. «Билим берүүнүн сапатын жакшыртуу үчүн баалоо (READ)» тренингинин катышуучулары үчүн таркатма материалдар. –Бишкек, 2013.
8. Лайл М. Спенсер, Сайн М. Спенсер, Компетенции на работе. Пер. с англ. –М., ИПРО, 2005.

*Рецензент: п.и.д., профессор
Рысбаев С.К.*